

ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Ο παροικιακός Τύπος τα τελευταία 40 χρόνια

ΜΕΡΟΣ 11ο

Θρίαμβος και καταστροφή

Η άφιξη της μηχανής φωτοστοιχειοθεσίας ήταν μια ιστορική στιγμή για τον "Πανελλήνιο Κήρυκα" και έστω από ανάγκη η υποδοχή της έγινε με συμβολικό τρόπο. Λόγω τού μεγέθους της, αναγκαστήκαμε να βγάλουμε ένα παράθυρο και να σπάσουμε τον τοίχο, όπως έκαναν στην υποδοχή των Ολυμπιονικών στην αρχαία Ελλάδα για να μπορέσουμε να την τοποθετήσουμε στον πρώτο όροφο τού κτηρίου στο Μπροντγουέι. Ο Θήο Σκάλκος έφερε έναν τεράστιο γερανό για να σηκώσει το μηχάνημα που σταμάτησε σχεδόν την κυκλοφορία επί της Pangramatta Road και έκανε ο ίδιος τον τροχονόμο για να μη συμβεί δυστύχημα. Ήταν, όμως, και μια ιστορική στιγμή για όλα τα παροικιακά έντυπα που χωρίς τη φωτοστοιχειοθεσία και την ηλεκτρονική σελιδοποίηση αργότερα, αμφιβάλλω πολύ αν σήμερα θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν το απαγορευτικό κόστος τής μεθόδου με τα μέταλλα.

Όμως, από ενθουσιασμό, είχαμε βουτηξει σε βαθιά νερά και έπρεπε να μάθουμε να κολυπούμε πολύ γρήγορα για να μην πνιγούμε, επειδή οι δουλειές έρχονταν γρήγορα η μια μετά την άλλη και δεν προλαβαίναμε να προσλαμβάνουμε προσωπικό για να το εκπαιδεύσουμε στην νέα τεχνολογία και να ανταποκριθούμε στη ζήτηση. Εκτός από προαστιακές εφημερίδες, την ιταλική Λα Φιάμα, την κροατική Νοβόσι κλπ., αναλάβαμε το Trottaguide, μια μεγάλη και δύσκολη εφημερίδα, αλλά και μικρές εκδόσεις όπως το μηνιαίο φιλολογικό Quadrant που αρχισυντάκτης του τότε ήταν ο Λίμπεραλ πολιτικός και συμπαθέστατος διανοούμενος, Πίτερ Κόλμαν, πεθερός τού πρώην Θεσαυροφύλακα, Πίτερ Κοστέλο. Το βράδι πριν την ημέρα έκδοσης θα μάς βλέπατε τους δύο καθισμένους στο πάτωμα με τις σελίδες τού περιοδικού απλωμένες για να κάνουμε τον τελευταίο έλεγχο.

Πολύ γρήγορα ο επάνω όροφος στο κτήριο τού "Πανελληνίου Κήρυκα" με την μηχανή φωτοστοιχειοθεσίας γέμισε από ηλεκτρολόγια και ειδικά τραπεζία για τη σελιδοποίηση που γινόταν με το χέρι, αλλά παραδόξως για τις ελληνικές εφημερίδες μας ακόμη χρησιμοποιούσαμε τις λινοτυπικές ως επί το πλείστο, επειδή υπήρχε κάποια αντίσταση στην εξέλιξη. Όμως, η σελιδοποίηση γινόταν με χαρτιά πια και όχι με μέταλλα.

Στο μεταξύ, αναβαθμίσαμε το γραφείο μας στην Αθήνα ανοικιάζοντας ένα καλό διαμέρισμα επί τής οδού Απόλλωνος στο Σύνταγμα και ο Μάκης Ελυμπος διορίστηκε ανταποκριτής μας, αλλά αντιμετώπιζε κάποια προβλήματα και ένα Σάββατο έφθασα

Γράφει ο **Γιώργος Χατζηβασίλης**

στην Αθήνα για να κάνω έλεγχο. Αφού συζήτησα τα προβλήματα με τον Μάκη, τηλεφώνησα στη Ντόροθι Οικονόμου, κόρη των φίλων μου Γιάννη και Αλικής, που εργαζόταν στην Αθήνα. Μου είπε ότι εκείνο το βράδι έδινε συναυλία λαϊκής μουσικής στον Λυκαβηττό ο Σταύρος Ξαρχάκος με την Σωτηρία Μπέλου και άλλους καλλιτέχνες, αλλά όταν φθάσαμε εκεί γινόταν το έλα να δεις από το πλήθος κόσμου και αφού δεν μπορούσαμε να μπούμε στον υπαίθριο χώρο τής συναυλίας, προχωρήσαμε και καθήσαμε πίσω από συρματοπλέγματα για ν' ακούμε τουλάχιστον, έστω χωρίς να βλέπουμε. Όμως ξαφνικά είδαμε κάποιους να μπαίνουν μέσα στο χώρο

κάτω από τα συρματοπλέγματα, κάναμε και εμείς το ίδιο για να βρεθούμε πάνω σε ένα ύψωμα απέναντι από το ακροατήριο και τους καλλιτέχνες και πίσω από την πλάτη τού Ξαρχάκου. Ήταν μια καταπληκτική συναυλία, μια μουσική πανδαισία, ένα προσκύνημα στο λαϊκό τραγούδι και η Ντόροθι έβαλε τα κλάματα: "Γι' αυτό δεν θέλω να επιστρέψω στην Αυστραλία", έλεγε επειδή σε μερικές ημέρες επρόκειτο να επιστρέψει κοντά στους γονείς της. Μετά την συναυλία πήγαμε για δείπνο σε μια ταβέρνα και όταν χωρίσαμε τής είπα να δώσει χαιρετισμούς στην οικογένειά μου, αλλά πού να ήξερα τί με περίμενε...

Όταν έφθασα στο ξενοδοχείο μου απέναντι από το γραφείο μας, στο μπαλκόνι με περίμενε ώρα μια το πρωί ο Μάκης Ελυμπος για να μου φωνάξει πώς πήραν φωτιά οι εγκαταστάσεις τού "Πανελληνίου Κήρυκα" και να τηλεφωνήσω στον Θήο Σκάλκο, που μου έδωσε εντολή να επιστρέψω αμέσως στο Σίδνεϊ, έστω "στο φτερό τού αεροπλάνου", όπως μού είπε. Εφτασα Σάββατο πρωί, λοιπόν, στην Αθήνα και Κυριακή επιβίβαση σε αεροπλάνο τής Qantas για την επιστροφή πριν από την Ντόροθι!

Όταν πήγα στα γραφεία μας στο Σίδνεϊ, ευτυχώς η φωτιά είχε περιοριστεί στο δωμάτιο τής μηχανής φωτοστοιχειοθεσίας που ήταν μια θλιβερή εικόνα κατάμαυρη από τον καπνό.

Όπως ήταν φυσικό η φωτιά μάς δη-

μιούργησε μεγάλα προβλήματα στην παραγωγή, αφού έπρεπε ν' ανταποκριθούμε στις υποχρεώσεις μας και τότε εργαζόμουν 20 ώρες το 24ωρο, πολλές φορές κοιμάμουν σε έναν καναπέ, αλλά πρέπει να πω ότι είχαμε ευσυνείδητους και φιλότιμους στοιχειοθέτες, ως επί το πλείστο γυναίκες, που εργαζόνταν μέρα νύχτα για να βγει η δουλειά.

Όμως όταν η ασφάλεια ανακαίνισε εκ βάθρων το χώρο και ήρθε το νέο μηχάνημα είχαμε την πιο σύγχρονη αίθουσα στοιχειοθεσίας με την τελευταία λέξη τής τεχνολογίας. Για να πάρετε μια ιδέα, θα αναφέρω μόνο ότι κάτω από κάθε πλακάκι στο πάτωμα ήταν ένας γρύλος και μιλάμε για εκατοντάδες πλακάκια που έπρεπε να είναι απόλυτα ασφαλισμένα για τις δονήσεις που προκαλούσαν τα μηχανήματα. Εξάλλου, δεχόμασταν επισκέπτες από μεγάλα εκδοτικά συγκροτήματα και τυπογραφεία που ήθελαν να δούν την απόδοσή μας πριν επενδύσουν τεράστια ποσά στην φωτοστοιχειοθεσία. Ήταν μια πραγματική επανάσταση με ελληνική πρωτοβουλία που την υιοθέτησαν όλες οι εφημερίδες και περιοδικά.

Αλλά, όπως έγραφα πιο πάνω, δεν μπορούσαμε να προβλέψουμε όλα τα προβλήματα που θα παρουσιάζε μια τεχνολογική επανάσταση και ένα πολύ σημαντικό ήταν η αποθήκευση και ταξινόμηση χιλιάδων κειμένων που στοιχειοθετούσαμε για όλα τα έντυπα. Ήταν ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα να εντοπίσουμε τα κείμενα ενός εντύπου παρόλο που τους δίνουμε έναν αριθμό, μέχρι που μάθαμε ότι σε μεγάλο πλειστηριασμό τυπογραφικών μηχανημάτων στο Λας Βέγκας υπήρχε ένα σύστημα αποθήκευσης δεδομένων. Ο Θήο έστειλε στο Λας Βέγκας έναν έμπιστό του συνεργάτη, τον Νίκο Σμυρνή, που τώρα διαπρέπει στην Ελλάδα σαν ιδιοκτήτης μεγάλου τυπογραφείου και χωρίς να το δούμε αγοράσαμε το μηχάνημα με τα μεγάλα προβλημάτα του.

Το μηχάνημα ήταν η πρωτόγονη μορφή τού σημερινού σκληρού δίσκου στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, όμως ενώ σήμερα έχει το μέγεθος μιας ανοιχτής παλάμης περίπου, το μηχάνημα που αγοράσαμε ήταν μια σίβια δίσκων που ο καθένας τους είχε το μέγεθος ενός μεγάλου στρογγυλού ταψιού και μια βελόνα σαν του γραμμοφώνου που εκινείτο με τεράστια ταχύτητα για να εντοπίσει το ζητούμενο κείμενο.

Στη θεωρία το μηχάνημα ήταν πολύ καλό, αλλά στην πρακτική άχρηστο αφού κανείς δεν μπορούσε να το λειτουργήσει. Φέραμε προγραμματιστές

υπολογιστών από την Αυστραλία που προσπάθησαν, φέραμε από την Ελλάδα ένα ανδρόγυνο προγραμματιστών που δουλευαν σκληρά με το κεφάλι κάτω απέλειωτες ώρες χωρίς να μπορέσουν να λύσουν το γόρδιο δεσμό και για να μην μακρογορούμε το πανάκριβο μηχάνημα θα κατέληγε στη χωματερή αν δεν μαθαίναμε ότι στο Κάιρο εργαζόνταν δύο ιρανοί προγραμματιστές ειδικοί σε τέτοια μηχανήματα. Ο ηλεκτρονικός μας, Κεν Μίσιγγαμ, ταξίδεψε στο Κάιρο, συζήτησε το πρόβλημα με τους ιρανοί και σε μερικές εβδομάδες ήρθαν για να θέσουν σε λειτουργία το μηχάνημα.

Ο "Πανελλήνιος Κήρυκας" μονοπωλούσε τον παροικιακό Τύπο με τεράστια οικονομικά ωφέλη, χωρίς να υπολογίσουμε τα κέρδη από το τυπογραφείο και ο ιδιοκτήτης του, Θήο Σκάλκος, σε ηλικία μόνο 43 ή 44 χρόνων τότε είχε κάνει πραγματικότητα τα όνειρά του με ευφυείς χειρισμούς, σωστές ενέργειες, αλλά και σκληρή εργασία. Πίστευα τότε ότι βρισκόταν καθ' οδόν για μεγαλύτερα ακόμη επιτεύγματα, επειδή δεν φοβόταν το ρίσκο και ήταν λάτρης τής τεχνολογικής εξέλιξης, αλλά αυτή η παντοδυναμία του τον έκανε να πιστέψει ότι ήταν αλώβητος. Πολλές φορές είχε πει ότι θα έφτιαχνε εφημερίδα χωρίς δημοσιογράφους χρησιμοποιώντας τις δυνατότητες τής νέας τεχνολογίας και πόσο θα το 'θελαν αυτοί που θέλουν να φμιώσουν τον Τύπο!

Στο μεταξύ, όμως, χωρίς να καταλάβει τις αρνητικές επιπτώσεις ο Θήο είχε αρχίσει να χάνει σημαντικά στελέχη του και θα το πλήρωνε ακριβά στο μέλλον. Είχαν ήδη αποχωρήσει κορυφαίοι δημοσιογράφοι όπως ο Τάκης Καλδής και ο Βαγγέλης Μυγδάλης, ακολουθήσαν ο Πλατύρραχος, ο Τζουμάκας και ο Χατζηανέστης ειδικά που μπορούσε να επιρρεάσει τον Θήο κατά κάποιο τρόπο, έφυγε ο Λάμπης Πασχαλίδης επειδή έγραφε ένα αντιεβραϊκό σχόλιο και τέλος έφυγαν ο Γιώργος και η Τζόαν Μεσσάρη, αλλά και ο αδελφός του Γιάννης. Όλες αυτές οι αποχωρήσεις σε συνδυασμό με προσωπικά τού προβλήματα, προκάλεσαν ρωγμές στην πανοπλία του και έπρεπε να αντιμετωπίσει μόνος του πια τον κίνδυνο κάθε επιτυχημένου να τού κόψουν τα πόδια από το γόνατο οι εχθροί. Ο Θήο αναμφισβήτητα είναι σκληρό καρύδι και δεν το βάζει κάτω με τίποτε, όμως επρόκειτο να βρει μπροστά του έναν πολύ δύσκολο αντίπαλο, χωρίς να έχει δίπλα του τους πολύτιμους συνεργάτες που χρειαζόταν για να τον συμβουλευθούν και έπρεπε να βουλευτεί με αυτούς που είχε. Και αυτοί που είχε, με εξαίρεση το σοφό Πάνο Γεροντάκο, δεν φάνηκαν ανάλογοι των περιστάσεων.

ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΧΗ ΤΡΙΤΗ,
ένας νέος Κόσμος.